

Podmínky výchovy

Blížkovský, B. Systémová pedagogika, 1992

Holoušová, D, a kol. Základy pedagogiky I., Olomouc: UP, 1993

Pařízek, V. Obecná pedagogika. Praha: SPN, 1991

Pelikán, J. Pomáhat být. Praha: Karolinum, 2002

Kraus, B., Poláčková, V. et al. Prostředí, člověk, výchova. Brno: Paido, 2001

Podmínky výchovy jsou okolnosti, za kterých probíhá proces výchovy, vedení, kultivace a utváření lidí. Jsou nesčetné a vzájemně propojené, jsou určujícím východiskem výchovy.

1. Vnější podmínky výchovy:

- Sociální prostředí, okolnosti, za nichž výchova probíhá, kultura a společenská etika, mezilidské vztahy, osobnosti, dosažená úroveň života
- Přírodní prostředí, životní prostředí vychovatelů i vychovávaných
- Faktory politické, ekonomické, vědecké, kulturní, duchovní, historické, zdravotní i demografické (populační)

2. Vnitřní podmínky výchovy:

- Fyzické a psychické předpoklady jedince – vrozené a získané vlastnosti, žádoucí i nežádoucí, zdravotní stav, potřeby, volní a charakterové, intelektové a poznávací vlastnosti, zájmové zaměření a hodnotová orientace
- Výchovně vzdělávací výsledky dosavadní výchovy a sebevýchovy, souhrn životních zkušeností a zvláštností (individuálních i skupinových)
- Výsledky dosavadního pedagogicky nezáměrného utváření

Prostředky výchovy

Blížkovský, B. Systémová pedagogika. Ostrava: Amosium Servis, 1992.

ŠIRŠÍ POJETÍ, prostředky nemateriální povahy

1. Soustava výchovně vzdělávacích činitelů (výchova veřejná, rodinná, sebevýchova)
2. Soustava výchovně vzdělávacích obsahů (obsah teoretické a praktické výuky, obsah výchovy mimo vyučování, sebevzdělávací programy)
3. Soustava edukačních metod, forem a principů
4. Výchovné prostředí (pedagogické využívání životního prostředí k výchovným cílům, úprava prostředí)

Jůva, V.: Vybrané prostředky výchovy a vzdělávání

Vyučování, pedagogicky adaptované prostředí, hromadné sdělovací prostředky, práce, hra, kolektiv, umění, sport a tělovýchova.

UŽŠÍ POJETÍ, prostředky materiální povahy

1. Výukové pomůcky (knihy, učebnice, encyklopedie, tabulky, statistiky, schémata, přehledy, obrazy, grafy, pokusné a laboratorní vybavení, mapy, tabule, křída, CD, DVD, videokazety, filmy a fotografie, věcné vybavení kabinetů a knihoven....)
2. Didaktická technika (zařízení a přístroje-zpětný projektor, počítače, přehrávače, promítačky, kamery, magnetofony, televize, video, mikrofon, vizualizér)